1843. № 105.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden.

DINGSDAG 30 MEI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Bij deze Courant behoort een Vervolg.

De verwerping der conversie-wet.

De strijd is gestreden en de goede zaak heeft gezegepraald. De heer ROCHUSSEN heeft in de voetstappen van den heer VAN TETS willen treden, ja dezen zelfs overtreffen willen, doch heeft gelukkig in de Kamer dezelfde afhankelijkheid als die minister niet gevonden. Geene ijdele schrikbeelden van de gevolgen eener verwerping, geene schoone beloften, door de vrees afgedwongen, en even snel vergeten als gedaan, hebben de meerderheid der Kamer belet hunne afkeuring te betoonen van de middelen, door den heer ROCHUSSEN, zoo het heeten moest, tot regeling van 's lands financiën voorgesteld.

Menig hard woord hebben de ministers moeten verduren. De Kamer scheen te begrijpen, dat de tijd van zwijgen voorbij, die van handelen gekomen was. *Nu of nooit*, was de leus, onder welke men streed.

Het ontwerp van den heer ROCHUSSEN heeft het lot ontmoet, dat in 1824 aan dat van den heer DE VILLÈLE in Frankrijk te beurt viel bij de Kamer der Pairs. En hoe zeer verschilt dit nog van het ontwerp van den heer ROCHUSSEN! Bij het Fransche was, gelijk de heer VERWEY-MEJAN aanmerkte, alles juist bepaald, aan den minister zoo weinig mogelijk overgelaten. Bij VILLÈLE stond tegen eene vermeerdering van het kapitaal met $33\frac{1}{3}$ pCt. eene besparing op de rente van één pCt. over; de heer ROCHUSSEN wilde het kapitaal met 41 pCt. verhoogen om slechts $\frac{4}{10}$ pCt. rente uit te winnen. In het plan van VILLÈLE bedroeg de vermeerdering van schuld $33\frac{1}{3}$ maal de winst in de jaarlijksche rente; in het plan van den heer ROCHUSSEN bedraagt de winst nog geen drie-en-vijftigste gedeelte der verhooging. VILLÈLE had zich door eene schrandere overeenkomst met de aanzienlijkste huizen van Europa de zekerheid der uitvoering van zijn ontwerp weten te verschaffen. Deze huizen hadden de verpligting jegens hem aangegaan, om alle 5 pCts. rente, waarvoor het geld mogt worden gevorderd, af te lossen en nieuwe 3 pCts. rente tegen 75 pCt. daarvoor aan te nemen. Te dien einde waren de kelders der Fransche bank opgepropt vol van gemunt en ongemunt zilver en goud, alles op kosten der bankiers. De uitvoerbaarheid van het ontwerp van den heer ROCHUSSEN daarentegen, berustte op niets anders, dan dat hij door beurs-speculatiën den prijs der $2\frac{1}{2}$ pCts. schuld op de onder zijn beheer onnatuurlijke hoogte van 60 pCt. zou trachten te drijven.

Men heeft hoog opgegeven van den nadeeligen indruk, welken eene verwerping van het wetsontwerp op den stand onzer publieke effecten zoude kunnen uitoefenen. Men had moeten zeggen op den stand der $2\frac{1}{2}$ pCts. schuldbrieven; want voornamelijk deze zijn in den laatsten tijd door *speculanten* opgedreven. Waren *kapitalisten* koopers geweest, zoo zoude men ook in andere effecten, Russische, Oostenrijksche, enz. eene rijzende beweging bespeurd hebben. Doch deze effecten zijn, integendeel, in prijs verminderd, zoo dat, om de rijzing van den prijs der zoogenaamde Integralen als solide te doen voorkomen, men zoude moeten vaststellen, dat alle voor eene vermindering in de rente beduchte renteniers dit, juist dit en geen ander, effect wilden koopen. Wat zal overigens de daling van den kunstmatig opgedreven beursprijs van dit ééne effect bewijzen? Indien er morgen eene wet werd voorgesteld, om voor elke schuldbekentenis van het amortisatie-syndicaat, twee duizend gulden $2\frac{1}{2}$ pCts. schuld te geven, zoo zou de prijs der syndicaat-obligatiën stellig rijzen en door eene latere verwerping van het voorstel dalen. Was daarom het voorstel aanbevelenswaardig? Overigens zal de daling in den prijs der $2\frac{1}{2}$ pCts. schuld, waarvan men een allertreurigst tafereel heeft opgehangen, waarschijnlijk niet zoo vreesselijk, en, bij een opvolgend beter beheer, in geen geval van langen duur zijn. Mogt zelfs de verwerping van het ontwerp den heer ROCHUSSEN tot het nemen van zijn ontslag brengen, een schoone dag ware voor Nederland en dus ook voor zijne schuldeischers opgegaan, welke men wel van de beurs-handelaren (*stock-jabbers*) behoort te onderscheiden, die geen hooger doel kennen dan eenige percenten winst op hunne operatiën. De heer WARIN merkte dit zeer juist aan.

Niet eene enkele der gewigtige bedenkingen tegen het onderwerp is bij de beraadslagingen behoorlijk wederlegd. Men heeft zich bij luchtige, nietsbeteekenende phrasen bepaald, waartoe men, bij gebrek aan goede redenen, wel zijne toevlugt nemen moet. Op de meest overtuigende wijze werd in de kolommen onzer courant door eenen der meest bevoegde beoordeelaars van dit land betoogd, dat de schuldvordering op België, bij eenen geleidelijken verkoop, ettelijke millioenen meer zouden opbrengen, dan de som, waarvoor deze aan den Parijschen bankier en de Brusselsche *Société Générale* zijn verhandeld. Er is betoogd, dat deze millioenen, als eene premie aan die houders van 5 pCts. schuld toegekend, welke zich het eerst tot de aanneming van $4\frac{1}{2}$ pCts. schuld zouden verklaren, de vermindering der rente met een tiende zeer gemakkelijk zoude maken; dat de besparing dan bijkans even groot zoude zijn, *zonder vermeerdering van schuld*; dat alle kansen voor de toekomst zouden openblijven. Niet één enkel dier punten werd wederlegd, en nogtans verklaarden zich *vier en twintig stemmen* stemmen voor eene vermeerdering onzer schuld met honderd vijftig millioen gulden!

Doch welke zijn die leden! Wanneer men hen, die tegenstemden, vergelijkt met hen, die hunne stem aan het ontwerp schonken, zal men aan de eene zijde de meest talentvolle en onafhankelijkste leden, aan de andere zijde juist hen vinden, welke daarvan het tegenbeeld zijn. Aan de eene zijde vindt men de heeren LUZAC, BRUCE, VAN GOLTSTEIN, DE MAN, VAN RECHTEREN, VAN RAPPARD, die zich hier de eer van Gelderlands vertegenwoordiger te zijn waardig toonde. Aan de andere zijde vond men niemand, welke men daar te voren niet verwachten mogt dan den heer NEDERMEIJER VAN ROSENTHAL, welken wij niet onder de voorstanders van dit ontwerp dachten te zullen aantreffen. De heeren SASSE VAN YSSELT en LUYBEN, welke vroeger in hun vaandel de leus: *onafhankelijk onderzoek*, geschreven hadden; hebben dit woord in *onderdanig vertrouwen* veranderd; zij hebben de rollen op zich genomen, van zoo vele immer ministeriële leden, als in de laatste jaren hunne plaats voor anderen hebben moeten ruimen.

Zoo iemand consequent geweest is in het uitbrengen zijner stem, het was zeker de heer VAN DEN BOSCH. Onder de vorige regering ijverig werkzaam geweest zijnde tot het te weeg brengen en bevorderen van eenen stand van zaken, welke nu de goedkeuring van niemand wegdraagt, moest hij zich natuurlijk gaarne met eenen maatregel vereenigen, welke hem in den gulden tijd van zijn ministerie terugbragt; moest hij zich wel met eenen maatregel vereenigen, welke de herhaling van een zijner luisterrijkste plannen was, dat in de Kamer bijna eenstemmig afgekeurd werd.

De heeren VAN NES, SCHOONEVELD en VAN DAM VAN ISSELT schijnen, waar het ontwerpen van den heer ROCHUSSEN geldt, zeldzaam eenig bezwaar te kunnen begrijpen. Bij deze gelegenheid hebben zij zich in geene eigenlijke verdediging der wet begeven. In plaats daarvan hebben zij onderling eenen strijd geopend, wie het meest waardig zijn zou de hoofd-redactie van het *Nederlandsch Nieuwsblad* te bekleeden. Geloovig vertrouwen, eensgezindheid was het onderwerp, dat zij zich daarvoor kozen. De heer SCHOONEVELD hield daarover eene stichtelijke en hartroerende predikatie. De heer VAN NES maakte van die gelegenheid gebruik om den heer ACKERSDYCK de warmte te verwijten, waarmede deze geschreven heeft. Het geachte lid vergat, dat ook hij in vorige dagen zich menigmaal met warmte, in veel scherper, heviger bewoordingen heeft uitgelaten. Hem is het altijd tot eer gerekend, zonder omwegen de taal der overtuiging gesproken te hebben: waarom zal het anderen tot verwijt strekken? Het is nog niet zeer lang geleden, dat de heer VAN NES zich in veel bitterder bewoordingen tegen den heer VAN DOORN uitliet, tegen welken het dezen onmogelijk was zich te verdedigen. De heer ROCHUSSEN, daarentegen, had het geheel in zijne magt, den heer ACKERSDYCK, zoo hij kon, te wederleggen. Heeft dan de heer VAN NES twee maten, de eene met welke hij zijnen vriend ROCHUSSEN, de andere met welke hij den heer VAN DOORN wil gemeten hebben?

De heer VAN DAM VAN ISSELT heeft gelukkig van deze drie verdiend de zege weg te dragen bij zijne kandidatuur naar de redactie van het *Nieuwsblad*. Niet ligt heeft men immer zoo sterk en zoo zonder aanvoering van eenige gronden de leer van geloof en vertrouwen in »de eerlijkheid, de goede trouw, de openhartigheid, de zucht tot rechtvaardigheid, regtvaardigheid in alles en *voor allen*" van onze ministers in het ministeriële blaadje geprezen en uitgebazuind als de nieuwe kandidaat-redacteur VAN DAM VAN ISSELT, dit bij deze gelegenheid deed. Wij wenschen hem een gelukkig slagen in zijn nieuw pogen. Wij twijfelen niet of de overige schrijvers

van het *Nieuwsblad* zullen hem met opene armen ontvangen en toeroepen als in MOLIÈRES *malade imaginaire :*

Bene, bene bene, bene respondere!
Dignus, dignus es intrare,
In nostro docto corpore.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 26 mei. Vervolg van de zitting van de Tweede Kamer van heden.

De heer *Bruce* bestrijdt de voordragt in eene zeer uitgebreide rede. Hij beschouwt dezelve als ontijdig, als nadeelig en als gevaarlijk. Ontijdig, omdat de regeling van 's lands financiën het overgaan tot eene conversie behoort vooraf te gaan. Er bestaat, zijns inziens, geene genoegzame eenheid, orde en duidelijkheid in 's lands financiën, zoodat de Kamer den waren staat van zaken niet kent, noch opmaken kan. Hij rigt onderscheidene vragen aan den minister, die de strekking hebben, om te doen blijken, dat er nog veel duisters, onzekers en onbestemds in 's rijks geldmiddelen heerscht. Gaat het ontwerp door, dan wordt ook voor een geruimen tijd de mogelijkheid benomen om de geheele blootlegging van 's rijks financiën te verkrijgen. Hij tracht aan te toonen, dat vorige redenaren, in de becijfering van het te-kort voor het vervolg, ook bij de aanneming der wet, nog beneden den waren stand van zaken zijn gebleven. Wanneer de staat van 's rijks financiën zal zijn bloot gelegd; wanneer men tot inkrimping, bezuiniging en vereenvoudiging zal zal zijn overgegaan, dan zal hij bereid wezen, om, tot voorziening in de behoeften des rijks, aan eenige verhoogde of nieuwe belasting zijne stem te geven. Hij dringt echter op de afschaffing der bijzondere rijks-fondsen aan. Hij houdt de wet voor nadeelig. Aan eene kapitaalsverhooging kan hij zijne goedkeuring niet geven. Daardoor wordt de mogelijkheid tot verdere rente-vermindering, die hoogst noodzakelijk is, voor altijd benomen. Hij vindt het onredelijk om de toekomst aan het oogenblik op te offeren.

Hij ziet niet in, waarom eene conversie eenvoudig tegen mindere renten niet mogelijk zoude zijn. Het ontwerp, dat thans wordt voorgedragen, moedigt schadelijke en onzedelijke beurs-operatiën en beurs-speculatiën aan, hetgeen met de achting en de waardigheid der regering strijdt. Eindelijk houdt de redenaar de aanneming voor gevaarlijk uit een financiëel en staatkundig oogpunt. Financiëel, omdat daarbij niet bepaald wordt, tegen welken prijs de Belgische inschrijvingen te gelde zullen worden gemaakt, en omdat er geene waarborgen voor de toekomst bestaan. Uit een staatkundig oogpunt acht de spreker de verwerping wenschelijk, omdat de regering daardoor tot den waren weg van orde, zuinigheid, eenvoudigheid in alle takken van het bestuur zal terugkeeren. Dan zal het bewind bij de Kamer op eene onbepaalde ondersteuning kunnen rekenen, vooral wanneer het vaste beginselen aan den dag legt. De redenaar treedt in eene beschouwing, om te doen zien, dat de Kamer in geenen deele, van den aanvang der nieuwe regering af, ten haren opzigte wantrouwend en onwillig geweest is, en betoogt, dat de gang en de maatregelen van het bestuur tot wantrouwen hebben geleid. Hij erkent gaarne, dat het bewind hier en daar eenige verbeteringen heeft aangebragt, maar vermeent, dat het nog niet genoeg gedaan heeft, en dat het meer had kunnen en moeten doen. Er bestaat geene vastheid van beginselen. Beloften en verzekeringen hebben zich niet verwezenlijkt. De opgaven, die men mededeelt, zijn duister. De voorgedragene ontwerpen zijn zoo weinig bestemd, dat zij geheel omgewerkt moeten worden. Het niet voldoende bezuinigen en vereenvoudigen, het waarnemen der betrekking van 's rijkskassiers door den minister van financiën, dit alles, en nog meer, dat door den redenaar opgegeven wordt, geeft, zegt hij, tot standvastige en gematigde tegenkanting aanleiding. Hij hoopt, dat de Kamer den raad zal opvolgen van den ouden staatsman, die eergisteren avond de hoop te kennen gaf, dat de wet zou worden afgestemd, omdat, indien de Kamer thans wederom vertrouwen schonk, het te vergeefs zou zijn de regering te nopen, den ouden weg geheel te verlaten.

Z. Exc. *de minister van financiën* heeft, ter opheldering van eenige punten, door den vorigen redenaar opgegeven, aangemerkt, dat de commissie der rekenkamer, belast met het onderzoek der zaken van het ontbonden syndicaat, opgeheven is, dat er 7 millioen guldens uit 's rijks kas aan het fonds voor den Rijnspoorweg zijn uitbetaald, en dat Z. Exc. voornemens is al de opmerkingen des redenaars, bij zijne slotverdediging te beantwoorden.

De heer *Tromp* is van gevoelen, dat het tegenwoordige ontwerp, wel verre van 's rijks openbare schuld te regelen, integendeel den staat van 's lands financiën al meer en meer zal verwarren en doen achteruitgaan. Hij ziet in de wet eene strekking, om den schuldenlast al meer en meer te doen toenemen, en het stelsel van niet geheele openbaarmaking van 's rijks financiën te handhaven. Hij acht eene geheele blootlegging van 's rijks financiën onontbeerlijk, alvorens tot de conversie worde overgegaan. De door Z. Exc. den minister van financiën op heden morgen overgelegde nota, betrekkelijk eene vroeger medegedeelde staatsrekening, zal daartoe niet kunnen leiden. De gebreken der vorige regering kunnen de tegenwoordige niet worden ten laste gelegd; maar spreker zegt, met leedwezen te hebben ontwaard, dat de nieuwe regering hetzelfde spoor is ingeslagen en schijnt te willen volgen. Hij betreurt het, dat de minister, in strijd met vroegere wettelijke bepalingen, zonder magtiging van de Staten-Generaal, tot de te gelde making van de 6 millioen is overgegaan, en zulks wel kort vóór of na de voordragt van het tegenwoordig ontwerp. Hij kan de inlichtingen, deswege heden morgen door den minister gegeven, niet geheel billijken. Hij bestrijdt het denkbeeld, dat het tegenwoordig ontwerp in geen het minste verband zou zijn met den vroegeren achterstand, en vreest, dat de te-korten over 1841 en 1842, in stede van p. m. $9\frac{1}{2}$ millioen, tot 12 millioen zullen opklimmen. Hij beschouwt den voorgestelden maatregel in allen gevalle ontijdig, en kan zich niet vereenigen met eene conversie, op beurs-speculatiën gegrond. De aanzienlijke kapitaals-vermeerdering, in vergelijking van de geringe rentebesparing, keurt hij af. Terugkomende op de door Z. Exc. den minister van koloniën gegevene inlichtingen omtrent den gunstigen toestand der koloniën, merkt de spreker op, dat in 1839 het excedent der Oostindische bezittingen voor 1840 op ruim 20 millioen gulden is geraamd, terwijl nu dit excedent door den minister op $14\frac{1}{2}$ millioen is begroot. Wel verre dus van daarin toeneming van welvaart te bespeuren, schijnt zulks veeleer afneming aan te duiden. Hij voorziet niet in de afstemming der tegenwoordige wet de treurige gevolgen, welke zich sommige leden daarvan voorstellen.

De heer *de Man* kan zich met het ontwerp niet vereenigen. Voor dat men tot den maatregel beslist, behoort er geheele blootlegging van den staat van 's rijks financiën te worden gegeven. Eerst dan zal men naar afdoende middelen tot herstel kunnen omzien. Ook dient de gewijzigde begrooting voor de twee volgende jaren te worden aangeboden. Hij verlangt meer dan beloften en verzekeringen. Voor twee jaren heeft men de meest welgemeende waarschuwingen aan de regering onderworpen, zonder dat zij daarop het oog gevestigd heeft: nu ondervindt men er de treurige uitkomsten van.

De heer *Mutsaers* betreurt den hagchelijken toestand des vaderlands. Hij beschouwt echter den voorgestelden maatregel als een middel, dat ons uit dien toestand zal kunnen redden. Het daarstellen van nieuwe lasten acht hij gevaarlijk en onstaatkundig. Hij deinst terug voor de gevolgen eener verwerping van het voorstel, hetwelk geene overwegende bezwaren voor hem oplevert.

De heer *Backer* heeft kortelijk de bedenkingen, tegen het ontwerp in het midden gebragt, wederlegd. Met betrekking tot de kapitaals-verhooging wordt daarmede, zijns inziens, geen te groote last op de schouders der nakomelingschap gelegd. Hij doet opmerken, dat de staat der geldmarkt thans gunstig is, en er zich thans eene gelegenheid voordoet, die hoogstwaarschijnlijk nimmer zal terugkeeren. De aanneming der wet zal de materiële welvaart van tijdgenoot en nakomelingschap bevorderen.

De heer *Anemaet* zegt, dat het ontwerp die eenvoudigheid en duidelijkheid mist, welke het kenmerk van iedere financiële combinatie moeten uitmaken. Hij betreurt het, dat veelslagtige onderwerpen in eene en dezelfde wet zijn vervat. Hij keurt af de aanzienlijke kapitaals-vermeerdering, met welk beginsel men zich in Frankrijk evenmin heeft kunnen vereenigen. Hij beschouwt den maatregel in alle opzigten als ontijdig, en zal mitsdien tegen de voordragt stemmen.

's Gravenhage, 27 mei. In de zitting van de Tweede Kamer van heden, heeft de centrale afdeeling verslag gedaan, nopens het ontwerp van wet, betrekkelijk het tarief van den doorvoer. De beraadslagingen over deze voordragt zullen gehouden worden na die over de boedelscheiding.

De beraadslagingen over het ontwerp van wet, *tot regeling van 's rijks openbare schuld*, worden voortgezet.

De heer *Tromp* meent, dat er eene berekening bestaat, hoe de aangekondigde bezuinigingen over 1844 en 1845 zullen verkregen worden. Gaarne zou hij de mededeeling daarvan van de ministers verlangen.

Z. Exc. *de minister van binnenlandsche zaken* verklaart, dat alle de leden van den raad van ministers eenstemmig voor het voorstel geweest zijn, dat thans aanhangig is.

Hieromtrent behoort bij niemand eenige twijfel te bestaan. De gevolgen van het voorstel zijn zoo veel omvattend, dat men niet dan na rijp beraad tot de aanbieding van hetzelve is overgegaan. Met leedwezen heeft Z. Exc. bij deze gelegenheid opgemerkt, dat de strijd, in plaatse van over zaken te loopen, soms personen heeft betroffen. Men behoort den kalmen weg niet te verlaten. Al wat de hartstogten gaande kan maken, behoort zorgvuldig te worden vermeden. Z. Exc. geeft het ook volkomen toe, dat persoonlijk vertrouwen niet te passe komt, en dat, wanneer het voorstel op zich zelf niet goed is, het ook niet goedgekeurd behoort te worden. Hij mag het zich niet ontveinzen, dat de reactie hier haren verderfelijken invloed uitoefent. Het gaat toch meest alzoo, dat, wanneer men zich eenmaal teleurgesteld ziet, de bezorgdheid niet spoedig voorbijgaat en het: *waak voor de toekomst*, maar al te diep wortel schiet. Die reactie behoeft echter niet gevreesd te worden, daar men voor waarheid strijdt. De minister meent, dat er maatregelen noodzakelijk zijn, om het schip van staat in veilige haven te sturen, en het gewis verderf van hetzelve te voorkomen. Z. Exc. schetst het standpunt, waarop men zich thans bevindt. Hij heeft zich drie vragen ter beantwoording gesteld. 1o. Zal het ontwerp redding aanbrengen; 2o. bestaan daartegen afdoende bezwaren, en 3o. zijn er betere en meer afdoende redmiddelen aan de hand gegeven? Wat de eerste vraag betreft, de maatregel moet niet op zich zelven, maar in verband met het geheel financiëel stelsel beschouwd worden.

Z. Exc. neemt de begrootingen van 1841 en 1842 tot grondslag zijner berekeningen. Er is over het eerste dier jaren een te-kort ontstaan van $9\frac{1}{2}$ millioen, waartegen echter over staat eene gedurende die jaren bewerkstelligde aflossing aan de handelmaatschappij van 6 millioen en 16 tonnen gouds voor de aflossing van de schuld van het syndicaat. Op die wijze komt het te-kort eigenlijk op 2 millioen neder. Z. Exc. geeft toe, dat, aan den anderen kant, gedurende die jaren, onder de baten gevonden werden, die als geheel buitengewoon moesten beschouwd worden. Onder anderen waren er eenige gelden uit de verwisseling van de uitgestelde in werkelijke schuld, enz., voortgesproten. Z. Exc. neemt alzoo aan, dat er een te-kort van 7 millioen is ontstaan.

Gaat hij nu na de voordeelen, welke ten gevolge van het aanhangige ontwerp zullen verkregen worden (18 ton van de conversie, 28 ton aan besparingen, 25 ton aflossing aan de handel-maatschappij, enz.), dan erlangt hij eene mindere uitgave van $7\frac{1}{2}$ millioen. Bij dien uitslag vindt hij de redding in den voorgestelden maatregel gelegen. Toegevende, dat de uitgaven op 75 millioen en 6 tonnen gouds kunnen gerekend worden, dan nog erlangt Z. Exc., — gerekend de besparingen op de uitgaven, de besparing der aflossing aan de handel-maatschappij, de besparing door de conversie, de bijdragen van de Overzeesche bezittingen, en de opbrengst der belastingen, ad 57 millioen, — eene gezamenlijke inkomst van 76 millioen en 6 tonnen gouds, en alzoo een millioen meer, dan de behoeften vorderen. Het is nu mogelijk, dat het in vervolg van tijd noodzakelijk zal zijn, in meerdere uitgaven der schatkist te voorzien, maar daartegen staat dan ook weder over, dat er meerdere ontvangsten zullen kunnen plaats hebben. Ten bewijze, dat men zich niet noodelooze schrikbeelden voor den geest moet stellen, kan strekken, dat men in 1840 vreesde, dat de oude achterstand tot en met dat jaar ruim 70 millioen zou bedragen, terwijl Z. Exc. de minister van financiën destijds verklaarde, dat er hoop en verwachting bestond, dat men met 30 millioen alles zou kunnen bestrijden, en met 18 millioenen waarschijnlijk den geheelen ouden achterstand zou kunnen vereffenen. Men heeft geklaagd over onduidelijkheid in de financiën, en gemeend, dat daarbij nog veel onbestemds en verborgens bestond, ja dat men hier geene zekerheid hoegenaamd had. Maar het onmogelijke kan niet gedaan worden; er kan op dit oogenblik niet meer overgelegd worden, dan geschied is. Het kan den minister ook niet verweten worden, dat zijne berekeningen bij de uitkomsten faalden; een ieder kan dwalen, vooral wanneer het van bijzondere omstandigheden afhangt; maar die dwaling was dan zeker ter goeder trouw. Wat het fonds voor de droogmaking van het Haarlemmermeer aangaat, kan hij mededeelen, dat de kosten dier droogmaking de raming van acht millioen niet overtreffen. Er zullen echter gelden voor de rente-betaling gevorderd worden, en wanneer dit noodig mogt zijn, zal daartoe een voorstel worden gedaan. Maar bij de moeijelijkheid, die er reeds bestaat, om 2 of 3 jaren vooruit te zien, behoeft men waarlijk niet te berekenen wat er in 185[illegible] zal moeten gebeuren. Men verlieze toch niet uit [illegible], dat men bij de aanneming dezer wet [illegible] een deel der schuld zal moeten aflossen. [illegible] daarmede eenige jaren voort, dan bestaat er [illegible]gelijkheid om voor de bedoelde uitgaven de middelen te vinden. — Wat betreft de renten voor de geldleening van den

steenweg naar Limburg, zij zijn voor derzelver volle bedrag op de begrooting uitgetrokken. Ook voor het vinden der gelden, benoodigd tot daarstelling der circulatie, ter vervanging van het kanaal van Terneuzen, behoeft evenmin eenige ongerustheid gekoesterd te worden. Er bestaat alzoo geene reden om te vreezen, dat er, bij de daarstelling dezer wet, verder eenig te-kort zal zijn. Integendeel, is er gegrond vooruitzigt, dat de gewone middelen in alle behoeften der schatkist zullen voorzien. Wordt daarentegen de voordragt niet aangenomen, wat zal er dan gebeuren? Wij zullen jaarlijks met de voldoening van 3½ millioen aan de handel-maatschappij moeten voortgaan. De 18 tonnen gouds, uit de conversie voortvloeijende, zal men missen. En bij het bewerkstelligen der reeds toegezegde bezuinigingen, zal er nogtans een jaarlijks te-kort van 5 à 6 millioen aanwezig zijn. Hoe men ook over bezuinigingen en vereenvoudigingen moge denken, vijf à zes millioen kunnen op de staatsuitgaven niet gevonden worden. Wel, wanneer men, onberaden, het snoeimes gebruiken zou, maar de ministers willen regelmatig handelen; de maatregelen, die zij beramen, strekken zich niet zoo verre uit, om den staat in deszelfs levensbeginselen aan te tasten. Verwerpt men alzoo den maatregel, uit vreeze dat in lengte van dagen daaruit nadeel zou kunnen ontstaan, zeker is het, dat er dadelijk een te-kort zou aanwezig zijn.

Z. Exc. vraagt zich in de *tweede* plaats af: Of het beginsel, waarop de wet steunt, goed is? Hij vraagt het, of in de geschiedenis een enkel voorbeeld is aan te wijzen van de exceptionelen toestand, waarin het land zich thans bevindt?

Indien de uitkomst der wet ware, dat men een te-kort zou behouden, dat men de goede trouw zou moeten verzaken, het crediet opofferen, en het noodlottig bankroet maken, — dan geeft Z. Exc. het toe, dat het ongeraden zou zijn onze staats-schuld met zoo vele millioenen te verhoogen. Het zou dan een verderfelijk kunstmiddel zijn, om noodeloos de staatsschuld te vermeerderen. Maar, het land verkeert juist in dien bijzonderen toestand, dat men, bij de aanneming der wet, de kosten kan dekken en dezelve voor het vervolg voorkomen en tevens het crediet bevestigen en uitbreiden. Het is uit dien hoofde, dat de regering, uit volkomene overtuiging van de doelmatigheid van het voorstel, hetzelve heeft aangeboden.

Z. Exc. treedt in eenige ontwikkeling om te doen zien, dat de staat thans als een braaf huisvader handelt, wanneer men in de gelegenheid is om, in plaats van 5 pCt. voor 100 gulden, slechts 3 pCt. voor ƒ141 te betalen. Sedert lang, was men op dit standpunt geplaatst; dat men zijne schulden afloste en aan den anderen kant, tot dat einde weder schuld maakt. De regering tracht, door den voorgestelden maatregel, dien zonderlingen toestand te doen ophouden. Door deze wet kan in alle behoeften van den lande worden voorzien. Jaarlijks wordt er een deel der schuld afgelost, en wanneer geene buitengewone rampen mogten ontstaan, dan zal het evenwigt tusschen uitgaven en ontvangsten worden daargesteld. Hij wil het gevraagd hebben, wat eigenlijk den staat het meeste drukt, het kapitaal of de rente? En het antwoord zal wel niet anders zijn dan dit: het kapitaal, wanneer wij moeten en kunnen aflossen, maar anders zeer zeker de rente. Zou men in 1811 niet gaarne de staatsschuld met 2 à 3 millioen, verhoogd hebben, indien het daardoor mogelijk geweest ware, de tiercering en het bankroet te verhoeden? Het was toch niet het kapitaal, maar wel de rente, die toen tot dien noodlottigen maatregel deed besluiten. Het heeft hem bevreemd, hier het voorbeeld van Engeland te hooren bijbrengen; immers daar staat het beginsel vast, dat het geheel onverschillig is, welk het bedrag der nominale schuld is, mits men slechts niet meer dan 3 pCt behoeft te voldoen. Er bestaat bovendien vooruitzigt, dat men jaarlijks meer zal kunnen aflossen. In het kort, zonder de wet, geene aflossing en geene verbeterde kansen voor de toekomst; en met de wet, de hoop, dat de schuldbrieven aanzienlijk in prijs zullen rijzen. Zoodra toch de kapitalisten ontwaren, dat de standaard der rente lager gesteld is kunnen worden, en het crediet van den staat op goede grondslagen berust, dan zullen zij zich beijveren, hunne kapitalen in vele ondernemingen tot bevordering der nijverheid te plaatsen. Niet alleen, dat het vaderland bij eene goedkeuring der wet zal gered zijn, maar men zal zich tevens kunnen verheugen, uit het gemelde oogpunt tot den maatregel te zijn overgegaan. En, mogt onverhoopt de maatregel mislukken, welnu, dan zal men zich op hetzelfde standpunt als op dit oogenblik bevinden. Vraagt men in de *derde* plaats, is het oogenblik tot de vaststelling dezer wet geschikt, dan meent hij eveneens te moeten zeggen: *Nu of nooit!* Reeds op de eenvoudige mare der aanbieding van het voorstel is er vertrouwen ontstaan, en de prijs der effecten ter beurze gerezen. Wordt de wet aangenomen, dan zal dit voor de plaatsing der 80 millioen het gewenschte effect sorteren. En wie weet, of er ooit weder zulk een oogenblik zal terugkeeren! Op de aanvallen, die de regering gedurende de beraadslagingen heeft ondergaan, verklaart Z. Exc. dat zij rustig en onbezorgd handelt, omdat zij overtuigd is, haren pligt te vervullen en het heil des vaderlands te beoogen. Hier verwijt men haar, dat zij niet doortastend genoeg is; daar dat zij te zeer doortast. In dien tweestrijd, gelooft Z. Exc. dat het bevind eene gezonde staatkunde volgt, door trapsgewijze verbeteringen tot stand te brengen. Het heeft, gedurende deszelfs bestaan, de moeijelijke zaken met België geregeld; het amortisatie-syndicaat is ontbonden en vereffend; en, hij vraagt het, of er tusschen die handelingen en vroegere geen verschil bestaat, en of men hetzelve dan verwijten kan, dat het den sluijer des geheims over 'slands financiën zou willen spreiden. Wanneer men het oog vestigt op den toestand, waarin men in 1839 verkeerde, — wie had dan kunnen gelooven, dat men in 1843 een afdoend middel tot redding zou hebben kunnen voorstellen? Het is algemeen bekend, hoe donker men destijds de toekomst inzag. In plaatse dat men den man, die ons thans uit den nood redt, hulde toebrengt, wordt hij van alle zijden uitgekreten, en als een verworpeling beschouwd; en, niettegenstaande hij de kracht en den wil bezit om allengs te herstellen wat anderen hebben verwoest, verlangt men van hem, dat hij oogenblikkelijk geheel herstel aanbrenge en het onmogelijke verrigte.

Z. Exc. verklaart het onbewimpeld, dat de regering, bij eene onverhoopte verwerping, geen afdoen middel tot herstel kent. Het is zoo, het initiatief behoort van de regering uit te gaan, doch Z. Exc. meent, dat zij wel mag overwegen wat er door de vertegenwoording als redmiddel wordt aangegeven. Men heeft van verhooging van belastingen gesproken, maar men weet het tot welke ontevredenheid zulks aanleiding geeft, en hoezeer dit den bloei en de welvaart van eenen staat kan schaden. Het voorstel der successie-wet werd door de groote meerderheid der Kamer afgekeurd. Welke de uitkomsten van eene belasting op de inkomsten of *income-tax* in vroegere tijden geweest zijn, heeft de ervaring geleerd, en de uitkomsten hebben bewezen, dat misnoegen, misrekening en het ongeluk van velen daarvan de gevolgen waren. Gedurende de gehouden discussiën heeft hij dikwerf vernomen, dat Nederland ongelukkig kan worden, maar dat het eerlijk blijven zal. Ook Z. Exc. verlangt dit vuriglijk. Bij eene verwerping van het voorstel vreest hij echter, dat de woorden, door een' grijzen staatsman hier aangehaald, zich maar al te zeer zullen bevestigen: *La fatalité entraine sa destinée, il faut qu'elle s'accomplisse.*

Z. Exc. de *minister van financiën* vangt aan, zijnen dank te betuigen aan hen, die, met zoo veel welsprekendheid, dit wets-ontwerp hebben verdedigd; en zulks op eene wijze, die voor hem onnavolgbaar is en die tevens den diepsten indruk allerwege heeft gemaakt. De gehouden beraadslagingen hebben hem in zijne overtuiging versterkt, dat de voordragt strekt tot redding van het dierbare vaderland, zoowel voor het tegenwoordige als voor de toekomst.

Geen ander middel heeft hij hooren aanvoeren, dat op die wijze zoo krachtig zou kunnen helpen, en hem is geen ander middel tot dat einde voor den geest gekomen. Weinige maanden geleden werd er in de Kamer met aandrang verlangd, dat de zaken met België zonder worden geregeld. Z. Exc. heeft met ijver getracht dien wensch te vervullen en hij is er spoediger in geslaagd dan hij had durven hopen: daardoor is het hem mogen gelukken, niet alleen eene vereevening en schikking over vele zeer moeijelijke punten tot stand te brengen, maar tevens het middel te verkrijgen om eene rente-vermindering voor te bereiden. Wie had het kunnen hopen, dat men, na eene halve eeuw van rampen en teleurstellingen, het middel in handen zou bekomen, dat daartoe kan en moet leiden? Het zal door eene rijzing van den prijs der schuldbrieven mogelijk worden, om de houders van een bepaald deel der nationale effecten te noodzaken, hetzij hunne schuldbrieven tegen betaling van derzelver waarde aan de regering in handen te stellen, hetzij daarvoor nieuwe schuldbrieven tegen lagere rente te ontvangen. Hij vleit zich, dat hij het behoud van den vrede in Europa, men zich in de verwachting tot ten uitvoer legging van dit ontwerp niet bedrogen zal vinden. Reeds is door het voorstellen van den maatregel het vertrouwen verlevendigd.

Z. Exc. onderzoekt alsnu waaraan dan die ernstige, die hevige tegenstand tegen de voordragt is toeteschrijven: zoo zeer zelfs, dat hetgeen door velen eene redding genoemd wordt, door anderen als een onheil, eene ramp voor den staat wordt afgeschetst; terwijl toch alleen alleen het heil des lands, en niets anders dan dat beoogd. Z. Exc. schrijft dien tegenstand toe aan den eigenaardigen en nationalen weerzin in eene rente-vermindering, een' weerzin, die van de jeugd af, wordt ingescherpt, en die, zonder dat men het zelf weet, op de beoordeeling van invloed is. Ook in 1655 trachtte men eene rente-vermindering tot stand te brengen; maar ook toen ondervond de maatregel veel tegenkanting, en de uitvoering was alleen aan de vastheid van het toenmalige staatsbestuur toe te schrijven.

De minister herinnert al verder, hoe ook in 1830, in deze zelfde Kamer, over rente-vermindering gesproken werd, inzonderheid door eenen afgevaardigde uit Leiden, die thans nog in dezelve zitting heeft, en die destijds niet ondubbelzinnig te kennen gaf, dat het niet staatkundig was de renten te verminderen.

Z. Exc. betoogt dat de lage stand der renten heilzaam is voor den staat; dat onder, anderen, *Montesquieu* dit geleerd heeft; dat bij eenen lagen stand de kapitalen in ondernemingen van handel, landbouw en nijverheid worden uitgezet; dat dit heilzaam werken kan in een land als het onze, waar zich nog 800,000 bunders onbebouwden grond bevinden; dat geen andere staat zoo veel uitbreiding aan zijne nijverheid kan geven, als Nederland, hetwelk zoo vele debouchés bezit, en dat dit tot meerdere tevredenheid der ingezetenen leiden moet, daar hij gaarne instemt met hetgeen gedurende deze beraadslagingen is te kennen gegeven, dat niet de hoogte der belastingen, maar wel gebrek aan werk ontevredenheid te weeg brengt.

Z. Exc. doet zien, hoe noodzakelijk het is, dat er eene conversie plaats vinde; er moet minder rente voldaan worden; er kan daarvoor geene belasting worden geschapen, gedwongene inkorting van rente kan en mag geene plaats hebben.

Hoe men eene gedwongene korting op rente ook moge voorstellen, het blijft eene verbreking van aangegane verbindtenissen; en heeft men eenmaal den eersten stap op dien gevaarlijken weg gedaan, — wie waarborgt dan tegen eenen tweeden of verderen? De toekomst en het welzijn des vaderlands hangen van eene vermindering van rente af. Door zoodanige vermindering zal de lust tot het houden van effecten verzwakken.

Men heeft veelvuldige ophelderingen en inlichtingen nopens den staat van 's rijks geldmiddelen gevraagd en opgaven en berekeningen verlangd van vroegere, tegenwoordige en mogelijk toekomstige deficits. Men verlieze niet uit het oog, dat het ontwerp juist ten doel heeft om deficits voor het vervolg te verhoeden. Wat den achterstand tot 1840 betreft, het gevolg van den baaijert van verwarring, die gedurende 25 jaren had plaats gevonden, — de vereevening van dezen zal later worden voorgesteld. De posten, die men voor debat vatbaar acht, zullen gedebatteerd worden. Geen dier posten behoort tot zijn beheer, en hij zal alzoo gaarne medewerken, om die debatten tot in het hart te volgen.

Wat de vereevening van het syndicaat betreft, al hetgeen na de liquidatie ontvangen of uitgegeven is, wordt onder de gewone rijks uitgaven en ontvangsten begrepen; terwijl de liquidatie zelve in de staatsrekening verantwoord wordt. Hij maakt geene zwarigheid te verklaren; dat, hoezeer hij ook tegen het behoud dier instelling geweest is, hij bij derzelver vereevening geen spoor van eenige ontrouw der vroegere administratie gevonden heeft.

Ten aanzien van het te-kort over 1841 en 1842, zegt Z. Exc. dat het hem niet mogelijk is, voor als nog ten deze meerdere opgaven over te leggen; dat te-kort is daaraan toe te schrijven, dat de gewone belastingen iets minder hebben opgebragt; dat Nederland ook niet vrij gebleven is van den invloed van het discrediet, dat andere staten hebben ondervonden; dat bovendien het jaar 1841 voorbeeldeloos regenachtig, en het jaar 1842 voorbeeldeloos droog geweest is; dat de welvaart gedurende die beide jaren niet is vooruitgegaan; dat de bijdragen uit de koloniale kas, waarop men gerekend had, niet zijn ingekomen, en dat het alzoo natuurlijk is, dat, daar de middelen zijn tegengevallen, men thans nieuwe middelen heeft moeten aanvragen.

Z. Exc. gelooft ter goeder trouw niet, dat de Kamer, om een mogelijk toekomstig te-kort, een aangevraagd crediet voor het werkelijk bestaand te-kort over vorige dienstjaren, zal weigeren. Z. Exc. stemt toe, dat het getal rijks fondsen te groot is, en hij zal trachten dat getal, zoo veel mogelijk, in te krimpen; maar hij vermeent tevens, dat sommigen dier fondsen volstrekt onontbeerlijk zijn. De minister geeft nog onderscheidene ophelderingen nopens uitgaven, die men gemeend heeft dat op de begrooting dienden voor te komen. Mogten in het vervolg sommige uitgaven onder de staatsbehoeften geplaatst moeten worden, dan staat daar tegenover, dat men niet gerekend heeft op altijd mogelijke verhooging van opbrengst der belasting. Z. Exc. herinnert, dat reeds op de voorgestelde begrooting eene aanzienlijke besparing gemaakt is, en dat er, volgens de gedane toezeggingen, nog meer zullen plaats hebben. Het algemeen belang vordert dezelve. Hier mag geene zwakheid betoond worden. Hij rekent dan ook op de medewerking der Kamers bij de daartoe te doene voorstellen. De minister meent, dat het oogenblik tot het bewerkstelligen van den maatregel allezins geschikt is. Er heerscht rust in Europa. De stand der effecten is zoodanig, dat het oogenblik tot uitvoering niet ver meer verwijderd is. Thans bezit men het middel tot conversie. Volgens een gesloten staatsverdrag, moet het gerealiseerd worden. Wij zijn op dit oogenblik speculanten in de Belgische fondsen. Men weet niet, of de Belgische inschrijvingen later zullen kunnen worden afgezet, en veel minder tegen welken prijs. Thans kent men een en ander. Vóór dat Z. Exc. de aanhangige wet aanbood, had hij de overtuiging verkregen, dat dezelve uitvoerbaar zou zijn. Z. Exc. merkt op, dat de Belgische inschrijvingen tegen zekeren prijs berekend zijn, en dat het niet aan te raden zou wezen, in de wet eenige bepaling in te lasschen, die het verkrijgen van hoogeren prijs zou kunnen doen vooronderstellen. Of er eene meerdere waarde voor te maken zij, is eene andere vraag. Voor het overige meent hij over de prijsbepaling niet meer te moeten spreken. Als eerlijk man, en met een gerust gemoed, verklaart hij, dat, wat ook de kwaadwilligheid moge uitstrooijen, hij sterk in zich zelf is, omdat hij niets anders dan het heil en het belang van den staat beoogt.

De minister meent, dat men niet vergeten moet, dat men een krachtig middel moet aanwenden, om het rentebezwaar der schuld te verminderen. Men heeft gezegd te willen toonen, dat men één eerlijk man was en zou blijven; maar Z. Exc. houdt het er voor, dat men het ook moet kunnen blijven, en tot dat einde strekt het voorstel. — Wat aangaat de kapitaals-vermeerdering, waartegen men zoo zeer is opgekomen, geeft Z. Exc. het toe, dat in gewone tijden, en in den gewonen regel, die verhooging niet zou opgaan; maar tracht hij te doen zien, dat in Frankrijk meermalen zoodanige maatregel is beraamd, en dat dezelve niet zoo bezwarend en verderfelijk is al men gemeend heeft. — Z. Exc. vindt in den maatregel niets onredelijks.

Z. Exc. geeft te kennen, dat het stelsel, hetwelk nu is voorgedragen, zoo eene hooge afkeuring niet

verdient. In Engeland is hetzelfde met goed gevolg gedaan, en in Frankrijk heeft zelfs de meerderheid eener commissie van de Kamer der afgevaardigden in 1840 hetzelfde gevoelen omhelsd. De Fransche regering heeft, nu twee jaren geleden, eene leening ad 3 pCt. gesloten, waarvan de schuldbrieven tegen 76 pCt. worden uitgegeven. Het is den minister zeer wel bekend, dat er rente-vermindering zonder kapitaals-verhooging kan ondernomen worden, maar hij is overtuigd, dat zoodanige maatregel niet uitvoerbaar zou wezen. Het voorstel is de eenige afdoende wijze, om eene conversie tot stand te brengen. Het aannemen eener conversie, tot vermindering der rente met een tiende, zonder eenige kapitaals-verhooging, acht de minister onmogelijk. Hij heeft de stellige overtuiging, dat eene conversie van 5 pCt op 4½ met geene conversie gelijk staat. Z. Exc. onderzoekt echter tevens, of men, bij het uitvoeren eener conversie tegen 4½ pCt. het doel zou bereiken, dat men zich voorstelt, dat is: te-korten voor het vervolg te voorkomen. De geheele besparing, die daardoor te weeg gebragt zou worden, zou, naar Z. Exc. berekent, op zeven tonnen gouds nederkomen; terwijl men, bij aanneming van het ontwerp, verzekering voor het tegenwoordige en voor de toekomst zou verkrijgen.

De minister gaat vervolgens de voordragt artikelsgewijze na, en licht de daarin vervatte bepalingen toe. Hij herinnert, dat de grootste meerderheid der Kamer in 1840 niet tegen de aflossing van de schuld der handelmaatschappij scheen gestemd te zijn. Hij acht het noodzakelijk, dat er een voorschrift nopens de amortisatie in de voordragt worde opgenomen, ten einde er niet jaarlijks een openbare strijd van belangen gevoerd worde. In verband met de wet, dient er eene amortisatie te geschieden, en zal dit kunnen gebeuren, naar mate de schatkist dit zal toelaten. Weest overtuigd (zeide Z. Exc.), dat gedurende deze langdurige beraadslagingen dikwerf bij mij de gedachte is opgekomen, of ik in mijne meening dwaalde, en of er ook eenig ander middel bij de hand te vatten ware. In dat geval zou ik den moed gehad hebben, dat middel aan te vatten. Wel is er menig middel opgegeven, maar geen derzelve is ons doelmatig voorgekomen. Het middel, dat wij hebben aangeboden, kan een redmiddel zijn. Dat het dit wezen zal, hiervoor staan wij niet stellig in; maar wij zullen niet nalaten daartoe al het mogelijke aan te wenden. De omstandigheden zijn er gunstig voor. Bij eene aanneming van het voorstel, zullen groote moeijelijkheden uit den weg geruimd zijn. De dienst van het rijk zal geregeld voortgaan, en bij eene verwerping, hoe zal dan het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven worden daargesteld? Door eene belasting op de successie, ook in de regte lijn, waartoe een voorstel gedaan is, doch hetwelk reeds in den aanvang met 39 tegen 11 stemmen werd veroordeeld? Door een inkomen-tax; dat niet dadelijk zulke groote hulpmiddelen kon aanbrengen, en hetwelk bovendien bedenkelijk in de uitvoering is? Of eindelijk moet de grondbelasting verhoogd worden, hetgeen niet in mijn ontwerp ligt maar tot welk denkbeeld men welligt zou moeten komen, wanneer het ontwerp werd afgestemd?

Edel Mog. Heeren (aldus besluit Z. Exc.), het gewigtig oogenblik nadert. Welke ook de uitslag zij der stemming, die staat gehouden te worden, ik zal mij altijd verheugen den maatregel te hebben voorgesteld. Bij eene verwerping hoop ik, in het belang des lands, dat de toekomst mij niet zal regtvaardigen. Dit hope ik veeleer, dan dat de toekomst zou bewijzen, dat UEd. Mog. zich hadden bedrogen.

Z. Exc. *de minister voor de koloniën* toont aan, dat er een onmiskenbaar verband tusschen de financiën van het moederland en die der overzeesche bezittingen bestaat. Maar ook uit dat koloniale gezigtspunt zou hij zich over de verwerping van het voorstel beklagen. Z. Exc. herinnert toch, dat bij de wetten van 24 april 1836 door het moederland verklaard is, dat de overzeesche bezittingen aan hetzelve eene zekere som schuldig waren. Het was onbetwistbaar wenschelijk, dat er een deel der lasten van het moederland op deszelfs bezittingen gevestigd wierd. Maar het leggen van dien last op de koloniën behoorde op regtskundige gronden te steunen. De gouverneur-generaal, vergezeld van zijnen raad, heeft zich dan ook naar het hooge geregtshof van Nederlandsch-Indië begeven, om in de vereischte vormen voor het moederland hypotheek te leggen op alle bezittingen en inkomsten van de overzeesche bezittingen. Het zonderlinge en ondoelmatige, dat een landheer hypotheek laat leggen op zijne eigene bezittingen, valt in het oog. Gaarne zou men de gevolgen hiervan van het vaderland afwenden. Eene verandering der wet van 1834 is dringend noodig. Zoo lang de losrenten op die schuld der bezittingen in omloop zijn, is het onmogelijk, op die wetten terug te komen. Bij eene aanneming van het ontwerp, zal men weldra dat gewigtig doel spoedig kunnen bereiken. Het zal door een ieder levendig worden gevoeld, dat de verwerping der voordragt, uit dien hoofde, als eene ramp zal kunnen worden beschouwd. Dat dit later met eenen goeden uitslag zal kunnen plaats hebben, is wel mogelijk, maar niet waarschijnlijk. Wanneer toch het ontwerp wordt afgestemd, en de regering zou een nieuw ontwerp in den geest van de meerderheid der Kamer aanbieden, dan zou het ligt mogelijk zijn, dat de tegenwoordige minderheid meerderheid wierd. En wat zou dan de toekomst des vaderlands wezen? Waar zou zoodanige onzekere staat van zaken ons heen leiden, vooral indien men bedenkt, dat het van bijzondere omstandigheden afhangt, of eene conversie later zal kunnen plaats vinden? Men bedenke toch, dat, wat in het afgetrokkene verwerpelijk is, dit niet dadelijk is, wanneer men op de omstandigheden acht slaat. En zouden die omstandigheden niet te vinden zijn daarin, dat, bij eene goedkeuring van het voorstel, de toekomst welligt onherstelbaar verloren is. De minister deelt mede, dat hij dezer dagen op nieuw eene raming van het toekomstig batig slot gemaakt heeft, en dat het daaruit gebleken is, dat op het duurzaam behoud eener gematigde koloniale bijdrage te rekenen valt. Z. Exc. berekent de koloniale bijdrage voor 1844 en 1845 op ƒ16,800,000, en voor de volgende jaren op ƒ15,000,000, de jaren door elkander genomen; want nu en dan zou die bijdrage meer of minder kunnen beloopen. De minister vertrouwt, dat men niet uit het oog zal verliezen, dat de raadslieden der kroon, ingevolge het verlangen der Kamer — een verlangen, dat zij deelden — op 's konings last verklaard hebben, dat er maatregelen zouden worden genomen, die ten doel zouden hebben de gelijkheid tusschen ontvangsten en uitgaven in het vervolg niet zoo zeer afhankelijk te doen blijven van den stand der Overzeesche geldmiddelen. Maar om dat groote doel te bereiken, moeten alle krachten worden ingespannen. Bij eene aanneming der wet, en bij het verwezenlijken der verwachtingen, die men daarvan met grond koestert, wanhoopt Z. Exc. niet aan de toekomst, en gelooft hij tevens, dat men uit den moeijelijken toestand, waarin men zich geplaatst ziet, zal kunnen gered worden. Z. Exc. verwacht, dat men, bij de stemming over deze wet, niet uit het oog verlieze, dat Nederland een kleine en zwakke staat is, en ook uit dien hoofde zou Z. Exc. de verwerping beschouwen als verderfelijk en als den eersten stap tot eenen onverhoopten oneerlijken maatregel. Hij geeft het toe, dat, in gewone tijden het vertrouwen der vertegenwoordiging op daden en handelingen der bewindslieden moet steunen, maar in deze buitengewone omstandigheden meenen de ministers, op grond der eerlijkheid en vastheid van hunne beginselen, het vertrouwen der Kamer te mogen inroepen. Wat zullen de gevolgen eener verwerping zijn? Verguizing en bespotting kunnen ons ten deel vallen. Wij zijn door groote volken omringd. Zijn de krachten van eenen kleinen staat verdeeld, — verguizing is onbetwistbaar zijn lot. Terwijl men groote staten ontziet, wordt met den kleinen staat de spot gedreven. Laten wij botsingen en spanningen in ons midden verhoeden! Laten wij ons wachten, ons de verguizing en bespotting van vreemde volken op den hals te halen. Allen hebben slechts een belang: het welzijn der vaderlands. Dit te verkrijgen, is bij eene medewerking van allen mogelijk. Een koningrijk, dat verdeeld is, wordt verzwakt. *Eendragt maakt magt*, was steeds onze leus. Moge de stemming, die gehouden staat te worden, op die nationale leus het zegel drukken!

De voorzitter, de heer *Gevers*, ruimt den voorzitters-stoel aan zijnen voorganger, den heer *van Dam van Isselt*, in, en vat, zich naar zijne gewone zitplaats begeven hebbende, het woord op. De voorzitter acht zich verpligt, zijn gevoelen over het belangrijke ontwerp, dat thans aanhangig is, te doen kennen. Hij is geenszins tegen eene conversie gestemd, en dezelve kan, goed uitgevoerd, heilzaam voor den staat werken. Maar hij had gaarne gezien, dat men het voorstel daartoe eenvoudiger had ingerigt en de conversie eenvoudiger ware beproefd. Hij had gewenscht, dat men zijne toevlugt niet genomen had tot een middel, waardoor het onmogelijk zal worden, in het vervolg tot eenige verdere rente-vermindering over te gaan. Hij vond het ook niet doelmatig, dat de lasten uit het te-kort en uit de aflossing der handelmaatschappij overgebragt wordende, door het tegenwoordige op het toekomstig geslacht zouden worden overgebragt. Hij geloofde niet, dat het bezwaarlijk zou zijn, de middelen tot dekking der behoeften te vinden; doch zij zullen niet worden gevonden, wanneer men onafgebroken in en buiten de vergadering den staat der financiën als wanhopende voorstelt; van den hoogen druk der belastingen blijft gewagen, van den penning spreekt, die op den arbeid van den behoeftige kleeft, en wanneer men de voorgestelde maatregelen reeds afkeurt en uitkrijt, voor dat zij zelfs in beraadslagingen gekomen zijn. Hij is het met den minister van koloniën eens, dat *eendragt magt maakt*; maar hij gelooft tevens, dat men bereid is, de handen ineen te slaan, doch dat men slechts verschilt over de beste middelen, die aan te wenden zijn. De heer *Gevers* stelt echter te gelijk, dat er wel degelijk middelen aan de hand gegeven zijn, die het voorstel van de raadslieden der kroon zouden kunnen vervangen. Men zal tot buitengewone middelen zijne toevlugt moeten nemen; zulke middelen zijn mogelijk. De redenaar ontvouwt hierop een ontwerp, om eene *income-tax* daar te stellen, waarvan het gevolg, naar zijne berekening, zou kunnen zijn, dat er ƒ4,200,000 zonder groot bezwaar zou kunnen worden ontvangen. Dit is zeker, dat zonder moeite, opoffering en inspanning, er niet kan komen. Zoodanige *income-tax* zou zeven jaren geheven kunnen worden, zoolang de aflossing aan de handelmaatschappij zal duren. Wordt zoodanige belasting geheven, dan is alles gevonden. De ministers verklaren, dat zij op dit oogenblik 6½ millioen behoeven. Welnu, in die behoefte zou dadelijk kunnen worden voorzien. Inmiddels zal men zich met het nemen van maatregelen tot herstel van 's rijks financiën kunnen bezig houden. De Kamer zal hare toestemming niet weigeren, wanneer de nood dringt. Een ieder zal bereid zijn, tot eene buitengewone heffing te besluiten, om de bankbreuk voor te komen. Wat men daarvan ook moge gezegd hebben, hij houdt zich overtuigd, dat men tot geene bankbreuk zijne toevlugt zal behoeven te nemen. Hij verklaart het openlijk en met luider stemme, dat niemand aan bankbreuk denkt, dat de bewindslieden dezelve nooit voordragen, en dat de Kamer haar nooit bekrachtigen zal. Onder het regerend huis van *Oranje-Nassau* zal niet gebeuren, hetgeen een vreemdeling, koning *Lodewijk*, nooit heeft willen ten uitvoer leggen. Het getrouwe Nederlandsche volk heeft zoo menigmalen getoond, wat het door eendragt vermogt; het zal dit, wordt het gevorderd, weder toonen. Neen, Nederland zal geene bankbreuk hebben; deszelfs ingezetenen zullen handen in één slaan; eene heffing blijft des noods altijd over; eene niet zware belasting op het inkomen kan alles verhoeden. Hij is alzoo voor het vervolg niet beducht; hij ziet de toekomst niet duister in; wanneer men altijd van den hoogst treurigen en jammerlijken en hoopeloozen toestand hoort gewagen, dan eerst wordt men moedeloos. Maar stelt hij zich thans de vraag voor, wat hem op dit oogenblik te doen staat, nu het beslissend oogenblik nadert, en nu al hetgeen hij verlangd en gehoopt had, niet is voorgevallen op een oogenblik, dat van binnen en van buiten, met gespannen verwachting, de uitslag der te houden stemming wordt te gemoet gezien? Hij stelt zich de gevolgen van de aanneming of de verwerping der aanhangige wet voor den geest. Eene verwerping van het voorstel zal waarschijnlijk den prijs der schuldbrieven doen dalen; men zal zijne toevlugt tot andere maatregelen moeten nemen; welligt gaat de zekerheid voorbij, die men thans zegt te hebben, voor den goeden uitslag van het ontwerp; en de verwerping zal binnen en buiten 's lands mogelijk eenen verkeerden indruk te weeg brengen. Doch daartegen stelt hij over, dat, wat er ook gebeure, men als een eenig man gereed zal staan, om hulp en redding aan te brengen, waar dit gevorderd mogt worden; dat men dadelijk na eene verwerping, tijdelijke en later meer afdoende middelen tot herstel zal kunnen beramen; dat het alsdan in dien tijd mogelijk kan zijn, op een beter plan van conversie bedacht te wezen, en dat de thans aanhangige maatregel veel tegenstand heeft ondervonden, en dezelve welligt reeds voor de geboorte zou overleden wezen. En welke zouden de gevolgen eener aanneming zijn? Er zullen jubeltoonen aan de beurs aangeheven worden. Daar zou men zich verheugen, dat het ¼ courtagie zoo zachtkens inkwam. Maar.... de regering zou, ten aanzien van 's rijks geldmiddelen welligt op een verkeerd pad geschraagd zijn; de weg, tot het nemen van afdoende maatregelen, tot het wezenlijk krachtdadig herstel van 's rijks geldmiddelen, zou mogelijk voor altijd gesloten zijn; de weg van doelmatige en gepaste bezuinigingen zou welligt niet ingeslagen worden; de sluijer, dien men meent, dat over 's rijks financiën gespreid is, wordt niet opgeheven; de weg tot verzoeking wordt opengesteld; een der voorstanders der wet heeft nog gisteren avond de mogelijkheid vooronderSteld, dat men daardoor in staat zou kunnen gesteld worden, om bedekte wonden te heelen. Neen, tot dien maatregel kan en mag hij niet medewerken; op deze wet kan en mag hij geen toestemmend votum uitbrengen. Door de welwillendheid en het vertrouwen der Kamer en des konings, is hij tot de hooge betrekking van voorzitter der Kamer geroepen. Hij moge het middenpunt tusschen de Kamer en de regering uitmaken, om, zoo veel mogelijk, te trachten, wrijving en botsing voor te komen, en het gemeen overleg te bevorderen, — maar hij mag niet vergeten, dat hij in de eerste plaats door de staten van Zuid-Holland in 's lands vertegenwoordiging geroepen is, om alleen het algemeen belang des lands met al zijn vermogen te bevorderen. Men moge het vrij roekeloos en baldadig noemen, dat hij tegen het voorstel stemmen zal, — maar hij meent het voor God en zijn geweten te kunnen verklaren, dat hij menig uur van bekommering en bepeinzing over deze zaak heeft doorgebragt, maar dat hij tot geen ander besluit meende te mogen komen, dan dat, hetwelk hij thans heeft bloot gelegd. Hij stemt tegen het ontwerp.

Z. Exc. de *minister van financiën* doet hulde aan de cordaatheid van den voorzitter, dat hij onbewimpeld en onbeschroomd zijn gevoelen over den tegenwoordigen toestand heeft blootgelegd. De minister beschouwt het even cordaat, dat de voorzitter van de Kamer der Vertegenwoordigers voor het uitschrijven van nieuwe lasten is, die de regering verklaart, bij de aanneming der voordragt, niet noodig te hebben. Wat echter het voorstel betreft, om een hoofd-geld uit te schrijven, deelt Z. Exc. mede, dat er, weinigen tijd geleden, in den raad der hoofdstad, een voorstel om ƒ 100,000 bij hoofdelijken aanslag te heffen, met eene meerderheid van 35 stemmen tegen slechts ééne verworpen werd. De nood, zegt men, zal tot den maatregel doen besluiten, — maar de maatregel is niet onmiddellijk ten uitvoer gelegd, is niet dadelijk in werking. Men moet de bezwaren kennen, die eene uitschrijving van een *income-tax* in Engeland met zich voert. Z. Exc. geeft het toe, dat liever de laatste cent opgebragt moet worden, dan tot eene bankbreuk te besluiten. Maar hij gelooft ook, dat e liefst geene nieuwe belastingen behooren te worden uitgeschreven.

(*Zie verder het vervolg.*)

Vervolg van de

Arnhemsche Courant,

van Dingsdag den 30sten Mei 1843.

De heer *Warin* beantwoordt nog kortelijk de ministers van financiën en van koloniën. Hij verklaart, dat de tegenstanders der voordragt allen eerbied voor de ministers hebben, en dat zij niets anders wenschen, dan dat de teugels van het bewind in derzelve handen blijven. Men mag hopen, dat de goede verwachtingen van de raadslieden der kroon zich in het vervolg zullen verwezenlijken. Dan zal de verhooging der belastingen wel niet gevorderd worden. Hij gelooft, dat men, in drie jaren tijds, wel eene betere wijze van heffing van belastingen, die bezwarend zijn voor de natie, zou hebben kunnen voorstellen. Onder anderen werkt het tegenwoordig stelsel van in- en uitgaande regten zeer nadeelig voor den handel. Indien de ministers van de dringende noodzakelijkheid dezer voordragt overtuigd zijn, zij stellen weldra een nieuw ontwerp van dezelve voor, en zij beproeven alsdan, of het meerderen bijval zou ondervinden.

De heer *Hinlópen* zal voor het ontwerp stemmen. Bij eene verwerping van hetzelve, zal er zwarigheid bestaan, om andere middelen tot voorziening in 's rijks behoeften te vinden. Hij beschouwt eene belasting op het inkomen als het laatste redmiddel. Hij zal de voor te dragene begrooting voor 1844 en 1845 geheel afgescheiden beschouwen.

De heer *van den Bosch* deelt mede, dat het moeielijk zal zijn, de directe belastingen op eenigerleiwijze op te drijven. De ondervinding zal al het bezwarende en drukkende van eene nieuwe directe belasting doen ondervinden. De heffing van directe belastingen wordt op sommige plaatsen jaarlijks moeijelijker. Men zie de verslagen van de provinciale staten in, om zich van de aanhoudende klagten over de toeneming der armoede te overtuigen. De opbrengst der lasten ondervindt zeer grooten achteruitgang. De aanhangige wet verzekert de toekomst. Eene afstemming derzelve zal nieuwe lasten voor de natie opleveren.

De heer *Tromp* beantwoordt nog kortelijk vorige sprekers.

De heer *van Nes* treedt in eenige beschouwingen over het ontwerp, door den geachten voorzitter der Kamer blootgelegd. Hij gelooft, dat eene belasting op het inkomen al zeer hoog zal moeten worden opgevoerd, om met eenig goed gevolg gebezigd te worden. Hij herinnert zich nog zeer goed de moeijelijkheden en bezwaren, die dusdanige belasting in vorigen tijd heeft aangeboden. Hij heeft de toepassing daarvan, in Utrecht, bijgewoond. Zij is hem altijd nadeelig en noodlottig voor velen voorgekomen. Hij vraagt het aan de tegenstanders, die tot de land-provinciën behooren, of zij den toestand hunner gewesten zoo zeer kennen, dat zij, in den nood der schatkist, nieuwe lasten zouden willen uitschrijven, of dat zij aan eene verhooging der grondbelasting hunne goedkeuring zouden kunnen hechten.

Geen der leden vraagt meer het woord. De beraadslagingen worden gesloten verklaard. Men gaat ter stemming over. De uitslag is, dat het er zich 30 leden *tegen* en 24 stemmen *voor* het ontwerp verklaren, hetwelk mitsdien afgestemd is. Z. M. zal eerbiedig worden verzocht, dit ontwerp in nadere overweging te nemen.

Tegen hebben gestemd, de heeren: *Hooft, Star Busman, Cost Jordens, de Man, van Nagell, Anemaet, Luzac, Gockinga, Buma, Brouwer, Bruce, van Heeckeren, van Hoorn van Burgh, den Tex, Uijtwerf Sterling, de Backer, Tromp, Warin, van Goltstein, Boreel van Hogelanden, van Rappard,* [illegible]*, Verweij-Mejan, van Rechteren,* [illegible]*, Michiels van Verduijnen, Schooss van* [illegible]*, Kniphorst, van Panhuys en Gevers* [illegible]

[illegible] *de heeren: van Tuijl van Hee*[illegible]*, Enschedé, van Nes, Repelaer,* [illegible]*, Schooneveld, Ingenhousz, van Akerlaken, Gouvernour, Nedermeijer van Rosenthal, van Dam van Isselt, Nederborgh, Romme, van Bleijswijk, Backer, Corver Hooft, Mutsaers, van Sasse van Ysselt, Hinlópen, Druijvensteijn, van den Bosch* en *Menso.*

Afwezig waren de heeren; *Snouck Hurgronje, van der Gronden, Vegelin van Claerbergen en Modderman.*

De heer *van Dam van Isselt* verzoekt aanteekening in de notulen, dat hij zich met het genomen besluit niet heeft kunnen vereenigen.

De heer *van den Bosch* en een aantal andere leden verlangen dit evenzeer. — Dit zal plaats hebben.

De vergadering wordt gescheiden tot maandag morgen ten 10 ure; zullende er alsdan beraadslaagd worden over de ontwerpen van wet tot wijziging der bepalingen van het burgerlijk wetboek en het wetboek van burgerlijke regts-vordering, betrekkelijk de boedelscheidingen voor minderjarigen.

Advertentiën.

ULENPAS, bij DOESBORGH, den 27sten Mei 1843.

Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER, de Hoog Wel Geboren Vrouwe *VAN SCHUILENBURCH*, Geboren *BARONES VAN BOETZELAER.*

Eenige kennisgeving.

Tot mijne en mijner kinderen bittere droefheid, overleed heden morgen, na een smartelijk lijden, mijne geliefde Dochter *CHRISTINA REGINA*, in den jeugdigen leeftijd van ruim 19 jaar.

WAGENINGEN, den 27sten Mei 1843.

J. MOGGE POUS, Wed. Mr. *E. A. VAN DONGEN.*

Algemeene kennisgeving.

Verkoop van Huizen.

In het Koffijhuis *het Zwijnshoofd*, te *Zutphen*, zullen, op Maandag den 12den Junij 1843, des namiddags om 3 uur, in openbare veiling gebragt en 14 dagen later, zijnde den 26sten dier maand, ter zelfde plaatse en ure (*naar genoegen geldende*) finaal verkocht worden:

1o. Een HUIS en ERF, *de Nieuwe Ploeg* genaamd (waarin sinds jaren herwaarts eene Koffijhuis-Affaire is uitgeoefend, ter gezegder Stede in de Korte Beukerstraat, gesitueerd) met een daarachter liggend Klein HUISJE, respective gemerkt Letter E. Nos. 314 en 316.

2o. Een WINKELHUIS en ERF, mede binnen *Zutphen*, aan de Marktstraat, gemerkt Letter C. No. 156, thans bewoond door *J. H. J. PAS.*

Om nadere informatiën vervoege men zich ten Kantore des Notaris *LULOFS*, te *Zutphen.*

Faillissement.

Aan de Schuldeischers van den gefaileerden *JOHANNES MECKSENAAR*, die bij de op den 27sten Mei jongstleden gehoudene verificatie van schuldvorderingen niet zijn opgekomen wordt bij deze kennis gegeven, dat de dag tot het houden eener nadere verificatie door den Heer Regter-Commissaris in gezegd Faillissement is bepaald op Zaturdag den 17den Junij eerstkomende, des voormiddags ten 10 ure, in een der Localen van het Raadhuis binnen *Zutphen.*

De Curator in voornoemd Faillissement,
J. L. STEENLACK.

† † † De gewone jaarlijksche PRIJSUITDEELING van het Teeken- en Bouwkundig Genootschap *Kunstoefening*, te *Arnhem*, zal plaats hebben op Woensdag den 31sten Mei eerstkomende, des avonds ten 6 ure, in de *Luthersche Kerk*, bij welke gelegenheid de Wel Edel Gestrenge Heer Mr. *C. ROBIDÉ VAN DER AA* als redenaar zal optreden.

Aan het Galanterie-Magazijn van *S. L. JACOBS* is op heden ontvangen, eene groote partij PARASOLS, MARQUISES en BOUAIRIERES, welke, door het gevorderde saizoen, tot Fabrieksprijzen worden uitverkocht.

† † † RIET, Lang en Fijn, TE KOOP, bij *KINGMA*, op den Velpschen Weg, Wijk I. No. 7, te *Arnhem.*

† † † De Ondergeteekende maakt bekend, dat het PAVILJOEN OP DEN OORSPRONG tegen Pinksteren genoegzaam voltooid en voor het fatsoenlijk Publiek geopend zal zijn.

H. GERRITSEN.

B. HEIJDEMAN, te *Doesborgh*, verwittigt het publiek, dat de DILIGENCE van *Zutphen*, in verband staande met die van *H. S. VAN HEUMEN*, van den 1sten Junij eerstkomende, *dagelijks* des morgens ten 5 ure, van *Zutphen*, ten huize van *A. LIJSEN*, in *de Zwaan*, zal vertrekken; zijnde er gelegenheid om, *bij aankomst te Amsterdam, de reis per Spoorwagen, op Haarlem, Leiden enz. voort te zetten.* De Vracht voor Reizigers is *thans*, als volgt:

Van *Zutphen* naar	*Dieren*	*f* 0.60.
» »	» *Doesborgh*	» 0.80.
» »	» *Arnhem*	» 1.20.
» »	» *Utrecht*	» 3.20.
» »	» *Amsterdam*	» 5.00.

Diligence de Eendragt.

Onderneming van F. J. BURGERS, te ARNHEM.

In 12 *uren van* Zutphen, *bezijden* Doesborgh, *over* Arnhem *en* Utrecht *naar* Amsterdam.

KANTOOR *ZUTPHEN.*

Het Reizend Publiek wordt bekend gemaakt, dat, van *heden af*, bovengenoemd Kantoor, niet meer bij den heer *LIJSEN*, in *de Zwaan* gehouden wordt, maar verplaatst is naar Mejufvrouw de Wed. *WEIJERS*, in *het Zwijnshoofd*, op de Markt aldaar.

Vertrek van *Zutphen* des morgens ten 4 ure
» » *Amsterdam* » » »

NB. Het Kantoor te *Amsterdam* wordt [illegible] bij Mejufvrouw de Wed. *ROSE*, vroeger [illegible] *Gravelandsche Veerhuis*, thans *het Wa*[illegible] *Voorst.*

Arnhem, den 28sten Mei 1843.

STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ VOOR DEN NEDER- EN MIDDEN-RIJN, GEVESTIGD TE DUSSELDORP.

Dienst tot nadere aankondiging bij gunstigen Waterstand.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*: elken Zondag, Dingsdag, Donderdag en Vrijdag, des voormiddags omstreeks $9\frac{1}{2}$ ure.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*: elken Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag, des morgens ten $6\frac{1}{2}$ ure.

Van *Arnhem* naar *Mentz*: elken Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag, des namiddags omstreeks 4 ure.

Nadere informatiën bij de Agenten.

Arnhem, Mei 1843.

C. W. BALCK, Agent.

*** Bij den Boekverkooper *K. FUHRI*, te *'s Gravenhage*, ziet op heden het licht:

De CONCESSIE TER VERVEENING DER MIDDELPOLDERS, TE AMSTELVEEN., *aan Waarheid en Regt getoest*, door *E. W. VAN DAM VAN ISSELT*; à 30 Ct.

*** Onlangs is bij den Boekhandelaar *P. H. VAN DER HEUVELL*, te *Leiden*, van de Pers gekomen:

De *tweede druk* van *HAACKE*, *Schets der Grieksche en Romeinsche Oudheden, Tijdrekenkundig overzigt der Grieksche en Romeinsche Schrijvers*, ten dienste der Gymnasiën; naar de *derde* vermeerderde en verbeterde uitgave, uit het *Hoogduitsch* vertaald door Dr. *J. M. VAN GENT*, Prorector aan het Stedelijk Gymnasium te *Delft*. Dat de uitgave van dit belangrijk Werk aan de behoefte in ons Land aan een geschikt Leerboek voor het Onderwijs in de Grieksche en Romeinsche Oudheden voldaan heeft, bewijst het gunstig onthaal, dat hetzelve allerwege is te beurt gevallen, door dezen spoedigen *herdruk*. Hetzelve is zamengesteld, overëenkomstig den tegenwoordigen stand dier Wetenschappen, als zijnde het, zoowel ten opzigte der Grieksche als der Romeinsche Oudheden, een uittreksel uit de grootere werken van de meest verdienstelijke mannen, die dat vak in de laatste tijden hebben bearbeid. Het is niet uitvoeriger dan tot bereiking van het voorgestelde doel noodzakelijk moet geacht worden. De vorm en wijze van behandeling zijn bijzonder geschikt gekozen voor jeugdige beoefenaars der Grieksche en Romeinsche Letterkunde, om eene naauwkeurige en uitgebreide kennis der zeden en gewoonten van twee der beschaafdste Volken der Oudheid te bekomen, en wordt dus dit werk alom, waar het nog niet ten gebruike is ingevoerd, gerustelijk aanbevolen. Hetzelve is zeer compres gedrukt in gr. 8°., bevat behalve het voorwerk 260 bladzijden, en is op den matigen prijs van *f* 1.90 gesteld.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 29 Mei 3 El 0 Palm 0 Duim; gew. 0 Duim; gev. 6 D.

Beursberigt.

Effecten-societeit, ten half 5 ure,

Zaturdag, 27 mei.

Integralen 54, $53\frac{1}{4}$, 53, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$. Handelmaatschappij 136. Ardoins $19\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$ $\frac{3}{8}$. Portug. $41\frac{1}{4}$.

Zondag, 28 mei, ten half vijf ure.

Integralen $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{3}{8}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$. Handelmaatschappij $136\frac{3}{8}$. Ardoins $19\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$. Bita 3 pCt. $30\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$. Portug. $41\frac{3}{4}$.

Het berigt der verwerping van de conversie-wet heeft, gelijk men verwachtte en meer dan men verwachtte, gisteren avond ter Effekten-Societeit hoogstnadeelig op den stand onzer binnenlandsche fondsen gewerkt. Vooral in het eerste oogenblik was de daardoor te weeg gebragte verslagenheid groot. Naauwelijks was een postje Integralen à 54 verhandeld of de prijs was weinige oogenblikken daarna niet meer dan 53. Eerst tot dezen laatsten koers had de daling een einde. Er vertoonden zich tot denzelven eenige verkoopers, en ook heden is de prijs, na tusschen $53\frac{5}{16}$ en [illegible] gedobberd te hebben, $53\frac{1}{4}$ met eenig meerder aanzien van vastheid gebleven. De handel in gemeld effect was zeer uitgebreid.

Spaansche en Portugesche fondsen waren meer aangeboden.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.